

Hof van beroep Antwerpen, arrest van 4 november 2013

Toepasselijk recht – Toepassing buitenlands recht – Overeenkomst – Verzekeringsspolis – Maritiem recht – Rechtskeuze – Engels recht – Heropening van de debatten – Rol van de partijen bij toepassing buitenlands recht – Rechtskundige adviezen over buitenlands recht – Verzekerd risico – Institute Time Clauses Hulls – “Zeefortuin”

Droit applicable – Application d’un droit étranger – Contrat – Police d’assurance – Droit maritime – Choix de loi – Droit anglais – Réouverture des débats – Rôle des parties dans l’application du droit étranger – Avis de droit sur le droit étranger – Risque assuré – Clauses ‘Hulls’ – ‘Fortune de mer’

de verzekeringsmaatschappijen naar hun respectievelijk nationaal recht:

1. **A.**, met zetel te [...] Nederland;
2. **R.**, met zetel te [...] Nederland;
3. **G.**, met zetel te [...] Nederland;
4. **H.**, met zetel te [...] Nederland;
5. **S.**, met zetel te [...] Nederland;
6. **C.**, met zetel te [...] Nederland;

appellanten

vertegenwoordigd door Mr. Luyten Tom, advocaat te 2000 Antwerpen, Everdijstraat 43;

tegen het vonnis van de rechtbank van koophandel te Antwerpen d.d. 20 mei 2010;

tegen

B., in vereffening, met zetel te [...] Zeebrugge, [...], met ondernemingsnummer [...], met als vereffenaars de heer J. en de heer P., keuze van woonst doende op het kantoor van gerechtsdeurwaarder E., met standplaats te [...] Brugge, [...];

geïntimeerde

vertegenwoordigd door Mr. Verbeke Lino, advocaat te 8000 Brugge, Diksmuidse Heerweg 126;

Het hof verwijst naar zijn tussenarrest van 20.2.2012 waarbij:

- het hoger beroep toelaatbaar werd verklaard en reeds deels gegrond,
- het bestreden vonnis hervormd werd waar het besliste tot toepassing van het Belgisch recht op de verzekeringsovereenkomst,
- opnieuw recht sprekend vastgesteld werd dat de overeenkomst beheerst wordt door Engels recht,
- de debatten heropend werden conform het verzoek van partijen en
- de kosten werden aangehouden.

De retro-acten worden hieronder opnieuw beknopt weergegeven ter bevordering van de leesbaarheid van dit arrest.

1. B. was eigenares van het Belgisch zeevisserijsschip "A.", geregistreerd in de haven van Zeebrugge onder het nummer [...].

Het vissersschip was voor haar casco en toebehoren verzekerd bij huidige appellanten voor een totaal bedrag van 2.000.000,- EUR, zoals vastgelegd in de polis [...], ondertekend op 26.3.2007 en ingaand op 1.4.2007.

Op 11.7.2007, nadat het schip 10 dagen had stilgelegen in de haven van Milford, is de bemanning van de A. aan boord van het schip gegaan om alles in gereedheid te brengen voor vertrek naar de gebruikelijke zeegronden in de daaropvolgende ochtend.

Op 12.7.2007 omstreeks 5.30 u heeft het schip de haven van Milford verlaten richting Ierse Zee.

Omstreeks 9.20 u kwamen er twee alarmsignalen door in de stuurhut: één "bilgealarm" machinekamer en één alarm "oliedruk keerkoppeling". De stuurman heeft zich naar de machinekamer begeven en stelde vast dat er een hoeveelheid water in de machinekamer stond tot ongeveer een halve meter boven de laagste vloerplaat, op kniehoogte.

Omstreeks 9.46 u werd een radiobericht uitgezonden vanuit het schip met verzoek tot assistentie dat door de Ierse kustwacht werd opgevangen. Inmiddels was de machinekamer in amper 40 minuten (omstreeks 10.00 u) volledig volgelopen.

Om 10.45 u is een eerste reddingshelikopter ter plaatse gekomen die een pomp op het schip heeft neergelaten en tezelfdertijd 4 bemanningsleden heeft geëvacueerd. Aangezien deze pomp niet volstond om de toestroom van water te keren, werd anderhalf uur later nog een tweede pomp aangeleverd die echter niet goed bleek te werken.

Aangezien het schip water bleef maken en geen van de intussen ter hulp gesnelde schepen een goed werkende pomp met voldoende capaciteit aan boord had en er nog minstens 5 uur op een derde zwaardere pomp moest worden gewacht, werd door de schipper en de machinist besloten het zinkende schip te verlaten. De aanwezige pompen werden eerst nog gevuld met diesel zodat ze zo lang mogelijk zouden kunnen blijven draaien.

Om 13.30 u werden de laatste opvarenden geëvacueerd en werd het schip onbemand achtergelaten. De toestand van het schip werd ter plaatse niettemin nauwgezet verder opgevolgd.

Aangekomen in Waterford werden de toenmalige advocaat en de verzekeringsmakelaar van B. telefonisch op de hoogte gebracht. Het schadegeval werd daarop gemeld aan appellanten via de makelaar.

Omstreeks 15.51 u werd Ir. M. door de verzekeraars gelast met een expertise ten einde de oorzaak en omvang van de schade vast te stellen.

Omstreeks 20.26 u meldde de heer M. aan de verzekeraars dat het schip nog altijd drijvende was en dat hij een sleepboot had gevonden die bereid was om het schip te slepen naar de haven voor 300 Britse Pond per uur.

De schipper en de machinist werden door de Coast Guard (kustwacht) gevraagd om opnieuw aan boord te gaan in het kader van de reddingsoperatie, gelet op het feit dat een sleepboot onderweg was naar het schip.

Rond 22.15 u is de sleepboot uitgevaren maar na ongeveer een uur, toen de sleepboot net in volle zee was, werd hij door de verzekeraars teruggeroepen, naar zij beweren omdat zij ervan overtuigd waren geraakt dat de redding van het schip in de concrete omstandigheden van dat ogenblik niet mogelijk was, en werd de reddingsactie geannuleerd.

Van 10.45 u tot 21.45 u werd het schip bijgestaan door twee tankers en door een Oostends vissersschip. Uit de vanuit dit laatst genoemde schip gemaakte foto's moet blijken dat het inmiddels verlaten schip toch was blijven drijven.

Uiteindelijk is het schip op 13.7.2007 omstreeks 2.16 u gezonken in de Ierse Zee alwaar de zee 100 m diep is, wat een berging zo goed als onmogelijk maakt.

Bij aangetekend schrijven van 13.9.2007 heeft B. via haar toenmalige raadsman kennisgeving van abandonnement gedaan aan appellanten.

Bij brief van 12.10.2007 werd het verzoek om het abandonnement te aanvaarden door appellanten geweigerd doch werd B. in een positie geplaatst alsof zij een dagvaarding zou hebben uitgebracht met het oog op de stuiting van een eventuele verjaring. De verzekeraars wensten immers eerst een expertiseonderzoek te voeren naar de oorzaken van het schadegeval. Hun aandacht ging in het bijzonder naar de wierpotten (dit zijn filters van het koelwatersysteem) van het schip omdat leden van de bemanning in hun verklaring te kennen hadden gegeven dat de oorzaak zou kunnen gelegen zijn in een ontoereikende borging van de sluitdeksels van de wierpotten.

De bvba B. werd kort nadien in vereffening gesteld (zie Bijl. BS 19.11.2007).

Op 27.2.2008 vond in het laboratorium van TNO te Delft op verzoek van de verzekeraars een simulatieonderzoek plaats om na te gaan of, en zo ja, onder welke omstandigheden, de borgingen van het sluitdeksel van de wierpot van het hoofdzeekoelwatersysteem zodanig los kunnen trillen dat dit deksel de waterdruk van een varende schip niet meer zou kunnen weerstaan. De resultaten van het onderzoek werden neergeschreven in een onderzoeksrapport van 28.3.2008. Het rapport besluit dat het onderzoek heeft vastgesteld dat de handvast aangedraaide knevelmoeren ten gevolge van de aangebrachte trillingen niet zouden verdraaien. De verzekeraars leidden hieruit af dat de knevelmoeren niet dermate kunnen lostrillen dat de deksels kunnen loskomen en dat hierdoor geen water kan indringen met een omvang van 110 m³ in 25 minuten tot gevolg.

Bij brief van 21.4.2008 hebben de verzekeraars medegedeeld dat zij niet tot dekking van het schadegeval konden overgaan omdat er geen bewijs zou zijn geleverd van een verzekerd risico.

B. i.v. (in vereffening) ging niet akkoord met dat standpunt en stelde dat er buiten de reeds aangehaalde oorzaak, ook nog andere oorzaken aannemelijk konden zijn, zoals bv. het falen van de romp, een terugslagklep of een buis. Zij verwees hiervoor naar een rapport dat werd opgesteld n.a.v. het zinken van een ander schip in vergelijkbare omstandigheden. De verzekeraars werden verzocht hun standpunt te herzien en tot dekking over te gaan.

Aangezien de verzekeraars hun standpunt niet hebben gewijzigd, werden zij bij aangetekend schrijven van 24.6.2008 in gebreke gesteld door de raadsman van B. i.v. en werden zij verzocht dekking te verlenen.

Zij gingen hier niet op in.

B. i.v. besloot tot dagvaarding van haar verzekeraars over te gaan.

2. De inleidende dagvaarding werd betekend op 12.12.2008.

B. i.v. vorderde:

- dat gezegd zou worden voor recht dat de gedaagde verzekeraars gehouden zijn om haar dekking te verlenen onder polis cascoverzekering nummer [...] uit hoofde van het verlies van het vissersvaartuig "A.", en dat het op 13.09.2007 betekende abandonnement geldig is;
- dat de verzekeraars, elk voor het door hen onderschreven aandeel, op grond van de bepalingen van de polis cascoverzekering, veroordeeld zouden worden tot betaling van de hoofdsom van 2.000.000,- EUR, te vermeerderen met de op dit bedrag verschuldigde nalatighedsrente vanaf 12.07.2007 en met de gerechtelijke rente;
- dat de verzekeraars, elk voor het door hen onderschreven aandeel, veroordeeld zouden worden tot vergoeding van de door haar - als gevolg van de vertraging in de uitvoering van de op de verzekeraars rustende betalingsverbintenis - geleden schade, provisioneel begroot op 150.000,- EUR;
- dat zij minstens solidair of in solidum veroordeeld zouden worden tot betaling van de som van 2.000.000,- EUR, vermeerderd met de vergoedende rente vanaf 12.07.2007, uit hoofde van hun foutief en nalatig optreden bij de reddingsactie van de A.;
- dat zij veroordeeld zouden worden tot de gerechtskosten, waaronder een rechtsplegingsvergoeding ten bedrage van 30.000,- EUR en
- dat het vonnis uitvoerbaar verklaard zou worden bij voorraad, met uitsluiting van de mogelijkheid tot kantonnement.

3. Bij het bestreden vonnis van 20.5.2010 werd, kort samengevat:

- de vordering ontvankelijk verklaard;
- geoordeeld dat niet het Engels recht van toepassing is, doch het Belgisch recht (omdat rechtskeuze niet bewezen werd geacht en de overeenkomst gelet op art. 28ter§7, lid 3 Controlewet geacht wordt het nauwst verbonden te zijn met de lidstaat waar het risico gelegen is, en dus met België gelet op de registratie in dit land);
- geoordeeld dat de hypotheekclausule ten gunste van KBC-Bank geen overdracht van schuldvordering aan deze laatste inhield en dat de bvba B. in vereffening dus vorderingsgerechtigd was;
- vastgesteld dat de polis bepaalt dat de "A." voor haar casco en toebehoren verzekerd was in eigen risico voor een bedrag van 2.000.000,- EUR en dat in de waarborg begrepen waren "alle schaden welke ook de oorzaak is", zodat het de verzekerde toekwam de realiteit van het ongeval te bewijzen, evenals het feit dat het schadegeval binnen de perken van de dekking valt;
- de tegeneis tot aanstelling van een gerechtsdeskundige afgewezen omdat het schip op een diepte van 100 m op de zeebodem ligt, zodat nuttige vaststellingen niet meer mogelijk leken en de stukken beoordeeld konden worden zonder technische bijstand van een gerechtsdeskundige;
- geoordeeld dat de realiteit van het schadegeval vaststaat en dat indien de verzekeraars beweren dat het schadegeval te wijten is aan een fout van de verzekerde of aan een eigen gebrek, dat het dan aan hen is om hiervan het bewijs te leveren en
- geoordeeld dat - aangezien het schadegeval zich effectief heeft voorgedaan in de verzekerde periode en in de verzekerde ruimte - aan alle voorwaarden voldaan is om dekking te bekomen.

Aldus werden appellanten veroordeeld tot betaling van een bedrag van 2.000.000,- EUR, vermeerderd met de vergoedende intresten vanaf 12.7.2007 en de gerechtelijke intresten, waaraan werd toegevoegd dat die betaling krachtens de hypotheekclausule in de polis slechts bevrijdend is indien zij uitgevoerd wordt in handen van de nv KBC bank, Havenlaan 2 te 1000 Brussel.

Verder werden appellanten veroordeeld tot betaling van een bedrag van 150.000,- EUR provisioneel en tot de gerechtskosten, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 15.000,- EUR.

Het vonnis werd uitvoerbaar verklaard bij voorraad.

4. Tegen dit vonnis werd hoger beroep ingesteld, bij deurwaardersakte die betekend werd op 16.7.2010.

Appellanten vorderden, zoals zij dit verwoord hadden in hun laatste conclusie voor het tussenarrest, de hervorming van het bestreden vonnis door:

- te zeggen voor recht dat de gedinginleidende dagvaarding van 12.12.2008 van gedaagde in hoger beroep niet rechtsgeldig werd uitgebracht, en de ingeleide vordering derhalve onontvankelijk te verklaren;
- de oorspronkelijke vordering(en) minstens af te wijzen bij gebrek aan actieve legitimatie en bovendien te zeggen voor recht dat de rechtbank van koophandel desbetreffend in het vonnis a quo "ultra petita (buiten en boven het gevorderde)" uitspraak heeft gedaan;
- de bij tweede en derde beroepsconclusies van geïntimeerde dd. 31.3.2011 en 29.7.2011 ingestelde nieuwe eis strekkend tot betaling in handen van KBC bank n.v. in ieder geval onontvankelijk, minstens uitgedoofd door verjaring te verklaren;
- minstens te zeggen voor recht dat er toepassing diende te worden gemaakt van het Engelse recht en partijen verder op te dragen de zaak verder in staat te stellen en in het bijzonder nader te concluderen over de incidentie van het Engels recht op huidig geschil;
- tevens ondergeschikt, voor zover er toch toepassing zou dienen te worden gemaakt van het Belgische recht, partijen op te dragen om nader stelling te nemen en te concluderen over de incidentie van het Belgisch recht op de betwisting;
- uiterst ondergeschikt en alvorens verder recht te doen, een gerechtsdeskundige, lid van de nautische commissie bij de rechtbank van koophandel te Antwerpen, aan te stellen met als opdracht zijn technisch advies te verlenen omtrent de oorzaak en de omstandigheden van het zinken van het vissersvaartuig "A." in de Ierse Zee op 13.7.2007, alsmede over de eventuele feitelijke en realistische mogelijkheid om het vaartuig alsnog te redden, rekening houdend met de concrete omstandigheden van het geval, waarbij de gerechtsdeskundige zich ter vervulling van zijn opdracht kon laten bijstaan door een scheepsbouwkundig ingenieur van zijn keuze die evenwel ook de goedkeuring van de procespartijen wegdraagt, en de zaak alsdan voor verdere instaatstelling naar de rol te verwijzen;
- de oorspronkelijke vordering(en) gelet op het gebrek aan bewijs van verzekeringsdekking ongegrond te verklaren;
- geïntimeerde bovendien te veroordelen tot de kosten van het geding, begroot op de (te indexerende) rechtsplegingsvergoeding van 15.000,- EUR voor de procedure in eerste aanleg van 16.500,- EUR voor de beroepsprocedure en op de kost van de beroepsakte t.b.v. 365,99 EUR.

5. Geïntimeerde besloot in haar conclusie voor tussenarrest tot de ongegrondheid van het hoger beroep en de bevestiging van het bestreden vonnis in al zijn onderdelen.

Zij vroeg het hof haar vordering toelaatbaar, ontvankelijk en gegrond te verklaren en, dienvolgens, na gezegd te zullen hebben voor recht dat appellanten gehouden zijn om aan haar dekking te verlenen onder polis cascoverzekering [...] en na geldigverklaring van het op 13.9.2007 aan appellanten betekend abandonnement, appellanten te veroordelen om aan haar - al of niet in handen van de KBC-Bank— de verzekeringsvergoedingen te betalen, elk voor het door appellanten onderschreven aandeel, ten belope van de totale hoofdsom van 2.000.000,- EUR, meer de op dit bedrag verschuldigde nalatigheidsrente van 12.7.2007 tot aan de datum van de dagvaarding en de gerechtelijke rente vanaf de dagvaarding tot aan de datum van integrale betaling.

Zij vorderde bovendien dat appellanten, bovenop de rente, veroordeeld zouden worden, solidair, in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere en minstens elk voor het door hen onder de polis onderschreven aandeel, tot vergoeding van de door haar - als gevolg van de vertraging in de uitvoering

van de op gedaagde rustende verbintenissen uit de polis - geleden schade, provisioneel begroot op 150.000,- EUR.

In ondergeschikte orde vorderde zij dat de verzekeraars solidair, in solidum, minstens de ene bij gebreke aan de andere veroordeeld zouden worden tot betaling van de som van 2.000.000,- EUR, vermeerderd met de daarop verschuldigde vergoedende rente vanaf 12.7.2007 en met de kosten van het geding, omwille van hun foutief en nalatig optreden bij de reddingsactie van de "A."

In subsidiaire orde, voor zover het hof het Engels recht van toepassing zou verklaren, concludeerden zij tot de heropening der debatten om haar toe te staan dienaangaande te concluderen.

Tot slot vorderde zij de veroordeling van appellanten tot de kosten, met inbegrip van een rechtsplegingsvergoeding van 30.000,- EUR per aanleg.

6. Bij tussenarrest van 20.2.2012 werd reeds als volgt geoordeeld over de aanspraken van partijen.

Het hoger beroep werd toelaatbaar verklaard.

De exceptie van appellanten die de onontvankelijkheid of ontoelaatbaarheid van de oorspronkelijke vordering opwierpen met verwijzing naar het feit dat de dagvaarding vermeldde dat zij uitging van de bvba B. in vereffening, zonder uitdrukkelijk melding te maken van een vertegenwoordiging van de vennootschap in vereffening door de (met machtiging van de rechtbank van koophandel aangestelde) vereffenaars J. en P., werd afgewezen.

Verder werd overwogen dat geïntimeerde die haar aanspraak in eerste instantie grondde op een polis waarin zij vermeld werd als verzekeringneemster en verzekerde en appellanten als verzekeraars, belang heeft bij haar vordering.

Het hof beoordeelde ook het verwijt aan de eerste rechter ultra petita (boven het gevorderde) geoordeeld te hebben, en de bewering van appellanten dat geïntimeerde een nieuwe, bovendien verjaarde eis zou ingesteld hebben, als onterecht. Appellanten werden ook niet gevolgd in hun standpunt dat een overdracht zou hebben plaatsgevonden van de vordering tot betaling van de verzekeringsvergoeding waardoor aan geïntimeerde ieder vorderingsrecht werd ontnomen, of dat er sprake zou zijn van een delegatieovereenkomst.

M.b.t. de vraag naar welk recht bepaald dient te worden of zich een verzekerd risico heeft voorgedaan, werd bij tussenarrest van 20.2.2012 als volgt geoordeeld:

"... De als eerste blz. aangehechte verzekeringsvoorwaarden vermelden letterlijk en in even grote letters als de hoofdbepalingen van de polis waaraan ze gehecht zijn: "De waarborg is verleend aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull - CL280 en de Cascoverzekering Zeevisserij UK, inbegrepen alle schaden, welk ook de oorzaak is, met uitsluiting nochtans van slijtage en vermoeidheid van materiaal".

Een identieke clause is ook vermeld op het door makelaars "R. bv" en door elk van de verzekeraars afzonderlijk ondertekend exemplaar van de polis, dat verwijst naar de eraan gehechte condities "Algemene Voorwaarden – Algemene Voorwaarden Casco Zeevisserij (België)".

De eerste bepaling daarvan luidt: "waarborgen casco en motoren De waarborg is verleend aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull - CL 280 en de Cascoverzekering Zeevisserij UK,

inbegrepen alle schaden, welk ook de oorzaak is, met uitsluiting nochtans van slijtage en vermoeidheid van materiaal”.

Gelet op deze overeenstemmende vermelding en de ondertekening namens de geïntimeerde van de offerte waarin reeds naar de aldus aangehechte en duidelijk leesbare clausules, waaronder de hoger geciteerde, werd verwezen, wordt de wilsovereenstemming bewezen geacht dat de waarborg verleend zou worden aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull- CL 280 en de cascoverzekering zeevisserij Verenigd Koninkrijk.

21. *De Institute Time Clauses Hull bepalen reeds in hun aanhef: “This insurance is subject to English law and practice”, of vertaald: "Deze verzekering is onderworpen aan Engels recht en Engelse praktijk”.*

Uit het feit dat de tekst van de bedoelde basisvoorwaarden zeeschepenverzekering Hull zelf niet aan de polis gehecht was, leidt geïntimeerde af dat er geen wilsovereenstemming over de toepasselijkheid van het Engels recht bewezen zou zijn.

22. *Er is geen nuttige betwisting over mogelijk dat een rechtskeuze effectief mogelijk is.*

Art. 28ter, § 6 van de Wet van 9.7.1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen (Controlewet) bepaalt immers dat partijen - waar het grote risico's betreft, zoals in casu (zie Bijlage I van KB 22.2.1991; Bijlage A (nr. 6) Richtlijn 73/239/EEG en art. 5 Richtlijn 88/357/EEG) - bij overeenkomst het toepasselijk recht vrij kunnen kiezen, wat volledig in overeenstemming is met art. 27 Richtlijn 92/49/EEG.

Ter zake geldt dus een verregaande contractsvrijheid. De keuze van de partijen voor een ander recht dan het Belgische kan evenwel geen afbreuk doen aan de dwingende bepalingen van het Belgisch recht wanneer op het tijdstip van de keuze alle elementen van de overeenkomst op het grondgebied van België gelocaliseerd zijn (art. 28ter, § 6, laatste lid, Wet 9.7.1975). Zelfs wanneer dit het geval zou zijn, kan reeds opgemerkt worden dat de bepalingen van de Belgische wetgeving inzake zeeverzekeringen net zoals de bewijsregels in de regel van suppletief recht zijn.

23. *Overeenkomstig art. 28ter, § 7 Controlewet dient de rechtskeuze waarvan sprake in §6 uitdrukkelijk te zijn of voldoende duidelijk te blijken uit de bepalingen van de overeenkomst of de omstandigheden van de zaak. Deze bepaling is in overeenstemming met Richtlijn 88/357/EEG: "De in de vorige onderdelen bedoelde rechtskeuze moet uitdrukkelijk zijn gedaan of voldoende duidelijk blijken uit de bepalingen van de overeenkomst of de omstandigheden van het geval." (art. 7.1.h)). De vraag of er overeenstemming tussen partijen is tot stand gekomen over de keuze van het toepasselijk recht, wordt beheerst door het recht dat toepasselijk zou zijn indien de rechtskeuzebepaling geldig zou zijn, in casu dus door het Engels recht. Dit volgt uit art. 7.3 Richtlijn 88/357/EEG.*

Het hof stelt vast dat de rechtskeuze voldoende blijkt uit de overeenkomst en de omstandigheden van de zaak, en kan dus het andersluidend oordeel van de eerste rechter ter zake niet bijtreden. Er werd immers uitdrukkelijk bepaald dat de waarborg verleend zou worden aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull- CL 280 en de cascoverzekering zeevisserij Verenigd Koninkrijk. De bepalingen waarnaar verwezen werd maakten integraal deel uit van de overeenkomst (zie randnr. 20). Geïntimeerde kan zich niet schuilen achter een vermeende onwetendheid over de inhoud van die volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull. Er werd talrijke keren zeer uitdrukkelijk en in grote letters in verschillende contractuele documenten verwezen naar deze in de sector zeer courante voorwaarden. Geïntimeerde, die zich als rederij bij de zoektocht naar een nieuwe verzekeraar heeft laten bijstaan door in zeeverzekeringen gespecialiseerde makelaars die in alle onafhankelijkheid de voorwaarden van kandidaat-verzekeraars hebben vergeleken en alle nuttige informatie over de inhoud

en de draagwijdte van de clausules konden verstrekken, heeft wetens en willens een verzekeringsovereenkomst gesloten aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull.

*Die Institute Time Clauses Hull zijn courante contractvoorwaarden in de maritieme verzekeringspraktijk die in het Engels zijn opgesteld, talrijke Engelse juridisch-technische begrippen bevatten en die in hun aanhef uitdrukkelijk bepalen dat de verzekeringsovereenkomst onderworpen is aan het Engels recht en de Engelse praktijk. Met het akkoord van geïntimeerde dat de waarborg verleend werd aan de volle voorwaarden van de Institute Time Clauses Hull, is naar Engels recht (vgl. N. Geoffrey Hudson, & J.C. Allen, *The Institute Clauses, LLP, Londen - Hong Kong, derde uitgave, 1999, blz. 7*; D.C. Jackson, *Enforcement of Maritime Claims, Lloyd's of London Press Ltd., Londen, 1985, 331*) een rechtskeuze gedaan die ook voldoet aan de vereisten van art. 28ter, § 7 Controlewet ...”.*

Daar beide partijen in hun syntheseconclusie voor tussenarrest gevraagd hadden dat de debatten zouden worden heropend indien het hof tot de toepasselijkheid van het Engels recht zou besluiten, wat het geval was, werd op dat verzoek ingegaan.

7. Appellanten concluderen ook na het tussenarrest tot verdere hervorming van het bestreden vonnis door volledig afwijzing van de vorderingen van geïntimeerde, dit gelet op het gebrek aan bewijs van dekking en gelet op de niet naleving van de polisvoorwaarden.

Zij maken aanspraak op de veroordeling van geïntimeerde tot volgende gerechtskosten:

- 15.000 EUR rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg
- 365,99 EUR beroepsakte
- 16.500 EUR rechtsplegingsvergoeding hoger beroep
- 4.000 GBP advies [...]

8. Geïntimeerde herneemt het beschikkend gedeelte van haar conclusie voor tussenarrest. Intussen maakt zij aanspraak op de geïndexeerde maximale rechtsplegingsvergoeding van 33.000,- EUR.

9. Nu bij tussenarrest geoordeeld werd dat de polis beheerst wordt door Engels recht, moet dit hof de vraag of de dekking verworven is beoordelen naar Engels recht dat zij dient toe te passen overeenkomstig de in het Common Law-stelsel toegepaste interpretatie.

Partijen hebben spontaan en naar best vermogen, de inhoud van het toepasselijke Engelse recht, waarvan de bronnen ook hier te lande vlot toegankelijk zijn, voorgebracht en zij hebben zich ingespannen de draagwijdte van de toepasselijke regels naar Engels recht te duiden.

Zowel appellanten als geïntimeerde hebben het advies ingewonnen van eminente Britse juristen om de inhoud van het op de verzekeringspolis toepasselijke Engelse recht te duiden.

Appellanten brengen adviezen voor van [...], solicitor (in het Nederlands als ‘advocaat’ te vertalen) en van [...], barrister (in het Nederlands ook als ‘advocaat’ te vertalen) te Londen.

Geïntimeerde brengt van haar kant een advies voor van [...], professor emeritus maritiem recht aan de universiteit van Swansea.

Hun als “opinions” (opinies) benoemde rechtskundige adviezen zijn aangevuld met een reactie op de adviezen van de door de wederpartij aangesproken rechtsdeskundige. Bovendien werd een kopie voorgebracht van de belangrijkste precedënten waarop partijen zich steunen, van rechtsleer en van relevante wetgeving zoals de Marine Insurance Act 1906 (Zeeverzekeringwet 1906).

Hoewel er in casu veel meer bronnen voorhanden zijn dan het advies van een buitenlands rechtsdeskundige, merkt het hof op dat art. 1 van de Europese Overeenkomst nopens het verstrekken van inlichtingen over buitenlands recht, opgemaakt te Londen op 7 juni 1968 en de artikelen 870, 876, 915, 916 en 962, 1ste lid, Ger.W. niet beletten dat een rechter zich omtrent het toe te passen vreemde recht kan steunen op een "opinie" van een door één van de partijen geraadpleegde rechtsdeskundige die aan tegenspraak werd onderworpen (zie ook in die zin Cass. 7.12.2012, inzake C.12.0017.N, www.cass.be). Het hof kan zijn rechtsmacht echter niet uitbesteden en het beoordeelt de zaak zelf aan de hand van alle overtuigingsstukken waarvan het kennis vermag te nemen, toepassing makend van het Engelse recht.

Beide rechtsdeskundigen zijn het over tal van rechtsvragen eens, over andere verschillen zij van mening en ondersteunen zij de visies van hun respectieve opdrachtgevers.

Voor wat het advies van [...] betreft, wordt ook een kaft voorgebracht met alle stukken die hem met het oog op de totstandkoming van zijn advies waren bezorgd [...] en bij gedetailleerd nazicht van die kaft stelt het hof vast dat [...] niet alle overtuigingsstukken m.b.t. de feitelijke omstandigheden van de zaak lijken te zijn bezorgd waarover dit hof thans, na neerlegging ervan door partijen, beschikt. Welke concrete overtuigingsstukken m.b.t. de feitelijke omstandigheden van de zaak werden bezorgd aan Prof. [...] is het hof anderzijds ook niet gekend; hierover werd geen informatie verstrekt.

Hoe dan ook zal het hof zelf oordelen of alle overtuigingsstukken waarmee het rekening vermag te houden, afgetoetst aan het Engels recht tot verzekeringsdekking doen besluiten of niet.

10. De toepasselijkheid van het Engels recht impliceert meteen dat de verder in dit arrest geciteerde uitspraken van Common Law-rechters waarop het oordeel van dit hof mede gegrond wordt, niet vallen onder de regel van art. 6 Ger.W.

11. De vordering van geïntimeerde strekt er in eerste instantie toe dat het op 13.9.2007 aan appellanten betekend abandonnement geldig zou worden verklaard en dat zij dientengevolge veroordeeld zouden worden tot uitbetaling van de verzekerde som.

Het abandonnement waaraan in de polis gerefereerd werd, is een abandonnement naar Engels recht, o.m. geregeld door de secties 62 en 63 van de Marine Insurance Act 1906. Deze rechtsfiguur biedt geïntimeerde in casu geen soelaas: het abandonnement werd door de verzekeraars in overeenstemming met de mogelijkheden naar Engels recht afgewezen [...], en kan op zich dus niet de door geïntimeerde ingeroepen verplichting tot uitbetaling van de verzekerde som schragen.

12. De vraag of zich een verzekerd risico heeft voorgedaan wordt beheerst door het Engels recht. Geïntimeerde beroept zich thans in hoofdorde op art. 6.1.1 van de contractueel toepasselijk verklaarde "Institute Time Clauses Hulls" van 1.11.1995 (de scheepsverzekeringsvoorwaarden 1.11.1995 die verder afgekort worden weergegeven als ITCH), en in ondergeschikte orde op art. 6.2.2.

Art. 6.1.1 ITCH bepaalt dat de verzekering het verlies van of de schade aan het verzekerd voorwerp dekt veroorzaakt door o.m. de "*perils of the seas*" (vrij te vertalen als "gevaren van de zee" of "zeefortuin"). Het ondergeschikt ingeroepen art. 6.2.2 ITCH bepaalt dat de verzekering het verlies van of de schade aan het verzekerd voorwerp dekt veroorzaakt door nalatigheid van de kapitein, officieren of de bemanning voor zover dat verlies of die schade niet voortspuit uit een gebrek aan goede zorg door de verzekerde, de eigenaar, de managers, ...

13. In het Engels recht wordt de notie "*perils of the seas*" als volgt gedefinieerd in de Marine Insurance Act 1906, titel "Rules for Construction of the Policy" ("Regels voor de redactie van de polis"), regel 7: "*The term "perils of the seas" refers only to fortuitous accidents or casualties of the seas. It*

does not include the ordinary action of the winds and waves” (vrij vertaald: “De term ‘zeefortuin’ verwijst alleen naar toevallige ongelukken of voorvallen van de zee. De gewone werking van de wind en de golven wordt er niet in begrepen”). De term “gewoon” slaat op “werking”; zeefortuin is naar Engels recht niet afhankelijk van ongunstig, stormachtig weer of slechte zeecondities (The Miss Jay Jay [1985], 1 Lloyd’s Rep 264, [1987] 1 Lloyd’s Rep 32 (CA); vgl. ook [...], ‘Perils of the seas’ as an insured maritime peril, in Free on Board, Liber amicorum Marc A. Huybrechts, Intersentia, Antwerpen-Cambridge, 2011, blz. 588), wat meteen reeds impliceert dat de behoorlijke weers- en zeeomstandigheden ten tijde van het sinister niet uitsluiten dat er sprake kan zijn van zeefortuin in de zin van art. 6.1.1. ITCH.

Zeefortuin veronderstelt naar Engels recht een toevallige gebeurtenis en geïntimeerde houdt voor dat het verlies van de A. als gevolg van indringing van zeewater (“*ingress of seawater*”) in de concrete omstandigheden van het dossier moet toegeschreven worden aan zeefortuin in de zin van art. 6.1.1 ITCH. De indringing van zeewater op zich impliceert naar Engels recht nog geen zeefortuin. Vereist is dat die indringing van zeewater het gevolg is van een toevalligheid, zoals bv. een aanvaring, een stranding, een fout of nalatigheid van de bemanning e.d.

De omstandigheden die gepaard gingen met de indringing van zeewater zijn naar Engels recht van doorslaggevend belang om te bepalen of de indringing van zeewater wijst op een “*peril of the seas*”; als die omstandigheden wijzen op een toevalligheid, dan wordt de indringing van zeewater toegeschreven aan een “*peril of the seas*” (The Hellenic Dolphin [1978] 2 Lloyd’s Rep 336; The Ny-Easteyr [1988] 1 Lloyd’s Rep 60; vgl. ook Seashore Marine SA v Phoenix Assurance plc [2002] Lloyd’s Rep IR 51 en verder ook de Australische zaak Skandia Insurance Co v. Skoljarev [1979] 142 CLR 375, 384).

Precedenten waarbij de indringing van zeewater als het gevolg van zeefortuin werd aangemerkt, hadden o.m. betrekking op een indringing van zeewater door een bij vergissing niet afgesloten klep (Blackburn v Liverpool, Brazil and River Plate Steam Navigation Co [1902] 1 KB 290), een nalatig afgezaagde buis (Cohen, Sons & Co v National Benefit Assurance Co Ltd [1924] 18 Ll.L.Rep. 199), het gebruik van verkeerde bouten op een flens (CCR Fishing Ltd v Tomenson Insurance and Others, La Pointe [1991] 1 Ll.L.Rep 89 (S.C. of Canada), een lospijp die in de machinekamer bij vergetelheid niet was afgesloten (Davidson and Others v Burnard [1868] LR 4 CP117), en een buis beschadigd door knaagdieren (Hamilton, Fraser & CO v Pandorf & Co [1887] 12 App Cas.518).

Ook in casu moet aan de hand van de omstandigheden die met de indringing van zeewater gepaard gingen worden nagegaan of de indringing van zeewater in de A. het gevolg was van een toevalligheid. Enkel in dat geval is er sprake van zeefortuin in de zin van art. 6.1.1 ITCH.

14. Belangrijk is de vraag hoe zulks bewijsrechtelijk moet benaderd worden.

Partijen zijn het erover eens dat naar Engels recht de bewijslast rust op geïntimeerde, die het verzekerd risico moet aanduiden en vervolgens ook moet aantonen dat dit het verlies veroorzaakt heeft. Het door geïntimeerde in hoofdorde aangeduid verzekerd risico is zoals hoger overwogen zeefortuin, het in ondergeschikte orde door haar aangeduid verzekerd risico is verlies veroorzaakt door nalatigheid van de kapitein, officieren of de bemanning in de zin van art. 6.2.2 ICTC.

15. De bewijsmethode geschiedt aan de hand van een “*balance of probabilities*” of bij wijze van afweging van waarschijnlijkheden (D. Rhidian Thomas, ‘Perils of the seas’ as an insured maritime peril, in Free on Board, Liber amicorum Marc A. Huybrechts, Intersentia, Antwerpen-Cambridge, 2011, blz. 593). De rechter moet de waarschijnlijkheden afwegen met gezond verstand, zonder dat daarbij een wetenschappelijke zekerheid vereist is (zie ook de overweging van Lord Wright in de zaak Yorkshire Dale SS Co v. Minister van Transport, The Coxwold [1942] All ER, 6, blz. 15). De rechter moet nagaan

of na afweging van alle waarschijnlijke oorzaken de door de verzekeraar aangeduide toevallige gebeurtenis meer dan waarschijnlijk heeft plaatsgegrepen, en dat dit veel waarschijnlijker is dan dat die gebeurtenis niet heeft plaatsgegrepen. Het hof sluit zich hierbij aan bij het omstandig gemotiveerd en inhoudelijk overtuigend advies ter zake van Prof. Thomas.

Op zoek moet gegaan worden naar de meest nabije oorzaak van het verlies (“proxima causa” of “proximate cause”) (vgl. sectie 55(1) van de Marine Insurance Act). Dit begrip is van essentieel belang om na te gaan of er sprake is van een gedekt risico (Arnould, *Law of marine insurance and average*, 16de druk, Londen, 1981, nr. 761 e.v.).

Een gebeurtenis kan als oorzaak van de schade of het verlies worden aangemerkt wanneer de daaropvolgende gebeurtenissen geen zelfstandige betekenis hebben en zijn terug te voeren op die ene gebeurtenis. Naar de huidige Engelse opvatting over de proxima causa gaat het niet per definitie over de laatste oorzaak, maar over de meest dominante, inwerkende oorzaak (zie ook Ph. Van Huizen, *Het transportverzekeringsbedrijf, Juridische en rechtsvergelijkende beschouwingen*, Maklu, Apeldoorn-Antwerpen, 1988, blz. 152). Thans wordt gekeken naar de effectieve, de dominante of doorslaggevende oorzaak, de onmiddellijke oorzaak of de rechtstreekse oorzaak die elk als de proximate cause kunnen worden aangemerkt (*Leyland Shipping Co Ltd v Norwich Union Fire Insurance Society Ltd* [1918] A.C. 359, 369, per Lord Shaw, uitspraak m.b.t. de getorpedeerde Ikaria).

Bij het bepalen van de proxima causa laat de rechter zich leiden door het gezond verstand (supra; zie ook *Canada Rice Mills Ltd v Union Marine & General Insurance Co Ltd* [1940] 67 Ll.L.R. 549, 557; [1941] A.C. 55, 69, per Lord Wright).

16. Als er meerdere “proximate causes” geïdentificeerd kunnen worden, waarbij de ene proxima causa gedekt is en de andere niet, maar ook niet contractueel uitgesloten, is de verzekeraar tot vergoeding gehouden (*Lloyd (JJ) Instruments Ltd v Northern Star Insurance Co Ltd (Miss Jay Jay)* [1985] 1 Lloyd’s Rep 264; [1987] 1 Lloyd’s Rep 32(CA). Indien de ene echter een gedekt risico is en de andere een door de polis uitgesloten risico, is de verzekeraar niet gehouden tot uitbetaling over te gaan (*Wayne Tank and Pump Co Ltd v Employers Liability Assurance Corporation Ltd* [1973] 2 Lloyd’s Rep 237; [1974] Q.B. 57).

17. Dat de A. gezonken is als gevolg van een snelle indringing van een zelfs met de aangebrachte pompen onbeheersbare hoeveelheid zeewater in de machinekamer, staat op zich vast. Niet alleen is dit de conclusie van de zeevaartpolitie, maar dit blijkt ook uit de verklaringen van de bemanningsleden, de redders en hulpverleners, uit het uitgebreid fotodossier en - niet in het minst - ook uit de bevindingen van de door de verzekeraars aangestelde expert. Daarmee is echter nog niet bewezen dat de indringing van zeewater toe te schrijven is aan zeefortuin.

De bewijslast van geïntimeerde, die inroept het schip verloren te hebben door een gevaar van de zee, bestaat erin om het oorzakelijk zeefortuin aan te wijzen en een verklaring aan te reiken waarom zeewater is binnengedrongen in de machinekamer. De rechter beoordeelt de ingeroepen verklaring aan de hand van het beschikbaar bewijsmateriaal. Daarbij kan hij teruggrijpen naar de omstandigheden die gepaard gingen met de indringing van zeewater in de machinekamer van de A.

18. Niet alleen rechtstreeks bewijs dat de indringing van het zeewater in de machinekamer het gevolg is van zeefortuin is mogelijk, doch ook een als onrechtstreeks aan te merken bewijs door gevolgtrekking of deductie omdat het schip op een diepte op de zeebodem ligt waar het onbereikbaar is voor inspectie en technisch onderzoek. Dit wordt niet alleen aanvaard wanneer een schip met zijn bemanning vergaat (zie o.m. *Green v Brown* [1774] 2 Str 1199; *Lamb Head Shipping Co Ltd v Jennings (The Marel)* [1994] 1 Lloyd’s Rep 624, 628, Dillon LJ (CA)); ook wanneer een zeewaardig gebleken schip gezonken is zonder dat de verzekerde kan verklaren hoe het schip gezonken is kan aanvaard worden dat het verlies toe te schrijven is aan zeefortuin, een toevallige gebeurtenis of een “ongeluk van de

zee”, zelfs wanneer die toevallige gebeurtenis niet kan worden gespecificeerd (The Popi M [1984] 2 Lloyd’s Rep 555, 558, Sir John Donaldson M.R. (CA); Skandia Insurance Co v. Skoljarev [1979] 142 CLR 375, 384). Bewijs door uitsluiting van alle andere mogelijke oorzaken is dan mogelijk, wat in dat geval impliceert dat de verzekeraars instaan voor het verlies dat eigenlijk een onachterhaald gebleven concrete oorzaak heeft (Ajum Goolam Hossen & Co v Union Marine Insurance Co [1901] A.C. 362, 371).

De verzekerde kan proberen de mogelijkheid uit te sluiten dat het schip verloren gegaan is ten gevolge van niet door de polis gedekte oorzaken en, indien hij daarin slaagt aldus de uitsluiting van die mogelijkheid gebruiken als onrechtstreeks bewijs dat het verlies alle omstandigheden van de zaak in acht genomen toegeschreven moet worden aan een niet achterhaalbare “peril of the seas” (The Popi M [1984] 2 Lloyd’s Rep 155, p. 558; Lamb Head Shipping Co Ltd and Others v Jennings [1992] 1 Lloyd’s Rep 402).

19. De bewijselementen die geïntimeerde aanhaalt om het ingeroepen verzekerd risico te bewijzen, worden hieronder geanalyseerd en afgewogen.

In casu is de gebeurtenis alleszins zeer goed gedocumenteerd. Er ligt een strafdossier voor, talrijke verklaringen van bemanningsleden, redders en hulpverleners, rapporten van kustwachten, een fotodossier, onderzoeksrapporten en verslagen van expertisebureaus. Het uiteindelijke zinken is een traag proces geweest waarvan er tal van getuigen waren en ook de inspanningen van de heren om het schip te redden zijn zeer uitvoerig gedocumenteerd.

Er is geen reden om thans nog een gerechtsdeskundige aan te stellen. Het schip ligt op een diepte waar technisch onderzoek niet haalbaar is, en het voorval werd dermate grondig gedocumenteerd, onderzocht en bestudeerd dat alle informatie ter bepaling van de “proximate cause” van de plotse indringing van zeewater in de machinekamer reeds voorhanden is.

20. Via haar makelaar heeft geïntimeerde het verzekerd risico op 7.12.2007 in eerste orde bestempeld als het binnenkrijgen van een grote en onbeheersbare hoeveelheid zeewater in de machinekamer, als aannemelijk gevolg van een nalatige borging van de sluitdeksels der wierpotten, waardoor de deksels de druk van het water van het varende schip niet meer konden weerstaan.

Het plots vanaf 12.7.2007 rond 9.20 u indringen van een grote en ondanks de aangebrachte pompen onbeheersbaar gebleven hoeveelheid zeewater in de machinekamer van de A. is op zich alleszins overduidelijk bewezen aan de hand van het strafdossier, de verklaringen van de bemanning en getuigen, de verslagen van de kustwachten, het fotodossier en bevindingen neergeschreven door deskundigen. Bij inspectie onmiddellijk volgend op het afgaan van de alarmen bleek er zich reeds 20 tot 25 cm water boven de vloerplaat van de machinekamer te bevinden, terwijl er voordien niets abnormaals kon worden opgemerkt.

21. De in eerste instantie of in hoofdorde ingeroepen toevallige gebeurtenis die de indringing van dat zeewater volgens geïntimeerde verklaart, bestaat er in dat het deksel van de wierpot aan stuurboord op een nalatige wijze, louter handmatig gesloten zou zijn in de haven van afvaart.

In het strafdossier wordt deze oorzaak als vermoedelijke oorzaak van het zinken aangeduid, na omstandige ondervraging van de betrokkenen door de gerechtelijke politie, afdeling scheepvaartpolitie (zie PV [...]): *“Uit de verhoren van beide partijen blijkt dat de wierpot, gereinigd en nagezien door J., enkel met de hand werd dichtgedraaid en niet met een sleutel. J. was de mening toegedaan dat zijn broer P. na hem zou komen en de wierpot volledig zou afdichten met sleutels. Dit is dus niet gebeurd”*.

Er is geen enkele reden om op zich te twifelen aan de waarachtigheid van de verklaringen van de heren m.b.t. de louter handmatige sluiting van het wierpotdeksel aan stuurboordzijde. Hoewel zij niet onmiddellijk aan die mogelijke oorzaak hebben gedacht toen er een eerste keer gepolst werd naar hun mening over de oorzaak van de plotse felle indringing van zeewater, zijn zij bij hun analyse van de antecedenten op die door het hof als waarachtig aangemerkte vergetelheid gestoten. Dhr. P. verklaarde dat hij de door J. gereinigde stuurboord wierpot niet had vastgezet (verklaring 14.11.2007, randnummer 2 : *“De stuurboord wierpot heb ik niet vastgezet, omdat ik van mening was dat J. dit had gedaan”*), wat volledig in overeenstemming is met de verklaring van J. van diezelfde datum (randnummer 3 : *“Ik heb het deksel terug gemonteerd en heb de twee moeren met de hand dichtgedraaid. (...) P. staat in voor de afwerking van de afdichtingen”*).

Door de druk van het zeewater en de trillingen van alle motoren en machines van het schip (waaronder de keerkoppeling, de trimpomp, de pomp voor koeling zeewater, de lenspomp, de lier, de ijsmaker, de oliepomp, de compressoren, de hydraulische roerpompen, stroomgroepen, brandstofseparator, hoofdmotor, hulpmotoren en ventilatoren) zou het slechts manueel gesloten deksel volgens geïntimeerde gedeeltelijk zijn losgekomen, waardoor volgens geïntimeerde het zeewater kon binnenstromen. De zeekranen (in casu vlinderkleppen met hendel) stonden vanzelfsprekend open om – na filtering van dit water in de wierpotten - koelwater naar de scheepsmotor te leiden; in het andere geval was de motor gewoon voordien al lang oververhit geraakt. De juistheid van de verklaring van dhr. P. dat hij na het afgaan van het alarm tot twee keer toe in de machinekamer is gedoken (de tweede keer met een duikbril) om de zeekranen ter hoogte van de wierpotten te sluiten is afdoende aangetoond. Zij werd door verschillende bemanningsleden bevestigd en dhr. P. was hierdoor volledig besmeurd met olie, wat ook door de hulpverleners werd opgemerkt.

Verder staat hoe dan ook vast dat er bij het naar de visgronden opstomend schip zware druk werd uitgeoefend op de gietijzeren deksels van de wierpotten die gesitueerd zijn onder de vloerplaten in de machinekamer en dat deze aan hoge trillingen onderhevig zijn. Dit volgt uit de wetten van de fysica.

Een simulatieonderzoek door TNO te Delft op een nieuwe wierpot, heeft alleszins aan het licht gebracht dat een handmatig goed gesloten deksel bij een drukproef met zoetwater in een laboratorium lekkage veroorzaakte. Simulatie in een laboratoriumopstelling wees evenwel geen verdere lossing van het deksel uit, doch na analyse van deze simulatie en van de commentaren van de voor de verzekeraars optredende experts [...]raakte de door geïntimeerde eenzijdig aangestelde deskundige Kapitein [...], voormalige deken bij de Nautische Commissie bij de rechtbank van koophandel te Antwerpen, er na rekenkundig onderzoek, studie van de bouwplannen, en toepassing van het scheepsbouwkundige softwareprogramma HST van overtuigd dat wel degelijk alle elementen aanwezig waren om op de geschetste wijze ernstige waterindringing te kunnen veroorzaken na vertrek uit de haven [...]. Hij besloot dat er hoe dan ook een opening moet ontstaan zijn met een equivalente diameter van 13,82 cm². Als één van de mogelijkheden van het ontstaan van die opening, noemde hij uitdrukkelijk ook een openstaand of open geraakt wierpotdeksel.

Het loutere feit dat een deskundige eenzijdig werd aangesteld, sluit niet uit dat diens advies door een rechter als overtuigend kan worden aangemerkt als het hem goed gefundeerd lijkt.

Dat een plots tot stand gekomen opening met een equivalente diameter van ca. 13,82 cm² vereist was om de waterindringing te kunnen veroorzaken, is alleszins met wiskundige zekerheid aangetoond, doch ook Kapt. [...] kon de zeer concrete plaats langs waar het zeewater de machinekamer is binnengedrongen niet met absolute zekerheid achterhalen. Hij acht de indringing langs het wierpotdeksel wel plausibel.

22. Hoe dan ook staat na analyse van de voorgelegde bewijsstukken naar mening van dit hof vast dat de indringing van het zeewater in de machinekamer veroorzaakt werd door het plotse ontstaan

onderaan in de centrale ruimte onderdeks tussen logies, visruim en brandstofbunkers [...], van een opening met een equivalente diameter van meer dan 13 cm². De indringing vond plaats via de onderste vloerplaat; een indringing via hoger gesitueerde scheepsonderdelen is uitgesloten.

Die plotse opening met een equivalente diameter van meer dan 13 cm² kan volgens de onderbouwde mening van Kapt. [...] ontstaan zijn door het onvoldoende goed gesloten wierpotdeksel, zelfs wanneer een verdere opening van zulk een manueel volledig dichtgedraaid vergelijkbaar deksel bij simulatie in laboratoriumomstandigheden niet werd waargenomen, maar ook door een gesprongen buis, een gat in de romp, een barst in de schroefasdichting, of het losgerukt zijn van de sonar onderaan het schip (vgl. advies Kapt. [...] en de verklaring van X. die de machinekamer door en door kende aan de scheepvaartpolitie).

Die verklaring van de afdoende gelokaliseerde waterindringing is perfect verzoenbaar met de wijze, de snelheid en het volume van het ingedrongen zeewater en is dus een plausibele (m.a.w. met gezond verstand aan te nemen) verklaring van de oorzaak van de waterindringing.

Dat die plotse indringing van de onbeheersbaar gebleken hoeveelheden zeewater in de machinekamer van de A. veroorzaakt kan zijn door een toevalligheid die als “peril of the sea” (zeefortuin) moet worden aangemerkt, spreekt dan ook in de gegeven context voor zich.

23. Vervolgens gaat het hof na of kan worden uitgesloten dat de waterindringing in de machinekamer het gevolg is van totaal andere oorzaken, zoals de door de verzekeraars ingeroepen niet gedekte oorzaken.

Bij het beoordelen van de oorzaken van de waterindringing en het onderzoek naar de vraag of er sprake is van een gedekt risico, beperkt de rechter zich tot de in de polis genoemde redenen van dekking en niet-dekking, zonder alle theoretisch denkbare oorzaken te moeten onderzoeken (zie in die zin Malcolm A. Clarke, *The Law of Insurance Contracts*, Londen, 2009, blz. 822). Ook dit wordt benaderd met gezond verstand.

24. Appellanten wijzen op de mogelijkheid van een “menselijk ingrijpen” dat zou kunnen volgen uit de slechte financiële toestand van B., die ook persoonlijke risico’s inhield voor de broers gelet op de door hen verstrekte waarborgen. Zij insinueren daarmee niet meer of niet minder dan dat geïntimeerde het schip om financiële redenen zou hebben laten zinken.

Er is geen enkel objectief element voorhanden dat de hypothese dat geïntimeerde het schip opzettelijk zou hebben laten zinken ondersteunt.

25. Vooreerst waren de broers ervan overtuigd een haalbaar plan te hebben om de financiële situatie van de rederij er weer bovenop te helpen (bijlage 2 aan PV [...]): *“...hebben we er alles aan gedaan om onze werkingskosten zo laag mogelijk te houden. Begin 2007 werd door de voornaamste schuldeiser, KBC bank, een termijnverlenging voor onze lening toegestaan, waardoor de kapitaalsaflossing minder groot werd op jaarbasis. We hebben ook kans gezien om een andere verzekering aan te gaan, waardoor de premie op jaarbasis verminderde. Door het aan boord nemen van Poolse zeevissers die op zelfstandige basis aan boord werkten, konden de financiële lasten voor de rederij beperkt worden. In het laatste geval hadden we berekend dat de winst een 150.000 € op jaarbasis zou bedragen. Op die manier kon de zaak terug rendabel gemaakt worden”*. Verder blijkt uit het dossier dat geïntimeerde een pioniersrol speelde in de beoefening van moderne, efficiënte en kostenbesparende visserijmethoden en dat de brandstofprijzen systematisch in acht genomen werden bij het bunkerbeleid.

Tal van samen in ogenschouw genomen objectieve vaststellingen zijn redelijkerwijze onverenigbaar met de bewering van de verzekeraars dat het schip wel eens opzettelijk door de verzekerde tot zinken gebracht kan geweest zijn. Het hof verwijst naar de werken aan de netten en de transportband voor de afvaart [...], het gegeven dat de gebeurtenis een enorm risico inhield voor het leven van de hele bemanning, het feit dat onmiddellijk hulp werd ingeroepen en dat zeer spoedig verzocht werd om toelevering van pompen, en het verwijst in het bijzonder ook naar het gegeven dat de heren met een onverdroten ijver die in het dossier perfect is gedocumenteerd, zelfs met ware doodsverachting gepoogd hebben het schip te redden en verschillende keren het verzoek vanuit de reddinghelikopters om het schip te verlaten hebben afgewezen. De afstand tot een haven was vrij kort, de zee druk bevaren, en het hof kan er niet om heen dat de redding mogelijk zou geweest zijn indien enkele toevallige begeleidende omstandigheden beter hadden meegezet (snellere bezorging van voldoende pompcapaciteit en de snellere beschikking over een sleepboot om de A. terug naar een haven te brengen).

26. De suggestie dat er onvoldoende brandstof, proviand en zoet water aanwezig zou geweest zijn voor de beoogde reis, steunt op geen enkel objectief geverifieerd gegeven en wordt zelfs duidelijk weerlegd met overtuigingsstukken. Niet alleen liggen de bewijzen voor dat er ruim voldoende proviand aan boord was gebracht en dat zich voldoende brandstof in de bunkers van de A. bevond om de geplande reis te kunnen maken, maar ook dat het schip was gevuld met zoetwater tot de watertanks gewoon overliepen. De verbetering waarmee de door de verzekeraars aangestelde inspecteurs [...] indicaties van het tegendeel probeerden te benadrukken, hoewel die vervolgens door objectieve gegevens weerlegd, respectievelijk geduid waren, is verwonderlijk.

27. Voor wat het proviand betreft, kan verwezen worden naar stukken [...] van het dossier van geïntimeerde. De aangekochte hoeveelheden stemmen volledig overeen met de geplande reisduur.

28. De verklaring van de gebroeders dat bij het bunkerbeleid in functie van de financiële toestand van de rederij optimaal rekening gehouden werd met de brandstofprijzen van dat ogenblik en om die reden niet bij aankomst werd gebunkerd doch bij vertrek, is volkomen geloofwaardig en in overeenstemming met de verklaring van bunkerleverancier [...]. Bovendien werd ook in het verleden vaker voor geringere hoeveelheden gebunkerd in functie van de prijs van dat ogenblik; dat was niets nieuws [...]. Overigens bevestigde ook de agent te Milford dat het bunkeren bij terugkomst van de bemanning te Milford met het oog op een volgende zee reis niet ongebruikelijk was (stuk 88 dossier geïntimeerde).

Dat net voor vertrek 7.002 liter brandstof was gebunkerd, staat vast. Van 18 tot 20.6.2007 was meer dan 15.000 liter gebunkerd en op 9.6.2007 nog eens bijna 15.000 liter.

De Ierse kustwacht noteerde de melding van een aanwezigheid van 24.000 liter brandstof aan boord toen zij de milieugevolgen van de situatie wou inschatten. De reddingsdienst uit Milford (de helikopterbemanning) acteerde dan weer de melding van de aanwezigheid van ca. 20.000 liter brandstof [...]. Niet alleen zijn deze gegevens onderling afdoende compatibel, maar zij stemmen ook overeen met de latere verklaringen van de heer P. in het kader van het onderzoek [...], en met de bunkerfacturen die in het dossier werden voorgebracht. Verzekeringsinspecteurs [...] hebben de berekening van het restant brandstof vóór de bunkering op 10.7.2007 door P. nagerekend en als rekenkundig correct bevonden [...], zodat het hof aanneemt dat zich effectief minstens ca. 20.000 liter aan boord van de A. bevond.

Verzekeringsinspecteurs [...] achten het opgegeven verbruik van 2.000 liter per dag in functie van de sedert meer dan een jaar gehanteerde vismethode zelf realistisch [...]. B. was van boomkorvisserij als één van de pioniers in België reeds in mei 2006 overgestapt op bordenvisserij (ook plankenvisserij genoemd), wat een enorme brandstofbesparing opleverde, zoals ook bevestigd in een rapport van het

Instituut voor Landbouw en Visserijonderzoek [...]. De A. verbruikte maar liefst 3.300 liter minder per dag dan voorheen toen de boomkorvisserij werd beoefend. Het wekt dan ook geen verwondering dat het bunkergedrag van de A. afweek van de Belgische kotters die nog boomkorvisserij beoefenden.

De rederij beoogde een negendaagse reis te ondernemen [...]. De duur van de geplande reis was blijkens de Dimona-aangiftes die door geïntimeerde als stuk [...] werden vorgebracht volledig in overeenstemming met eerdere reizen. De brandstof volstond dus met wiskundige zekerheid ruimschoots voor de geplande reis. De opmerking van de verzekeringsinspecteurs dat er dan niet al te veel reserve was bij terugkomst van de reis in de wispelturige Ierse Zee, mag juist zijn, maar dit wijst niet op een verdachte omstandigheid. In het licht van de financiële toestand van de rederij was een voorzichtig beleid inzake aankoop van brandstoffen op zijn plaats. In tegenstelling tot wat de verzekeringsinspecteurs beweren, werd wel degelijk een zeer plausibele verklaring gegeven voor het bunkergedrag dat aan de afvaart voorafging.

29. Ook de verwijzing naar een onvoldoende inname van drinkwater aan boord is ondoeltreffend; die bewering is gesteund op een vermelding waarvan overtuigend bewezen is dat ze fout was.

Het klopt alleszins dat het drinkwater sinds het defect aan de ontziltingsinstallatie aan boord van het schip volledig betrokken moest worden van de wal.

De totale opslagcapaciteit voor zoetwater bedroeg 18.000 liter (zie scheepsplan).

Uit de verklaringen van de Poolse opvarenden X., Y. en Z. in het strafdossier (verhoorblad Federale Politie Zeebrugge) blijkt dat de tanks vóór afvaart tot aan de nok gevuld werden met zoetwater. Deze drie betrokken getuigen verklaarden eensluidend: *“Ik heb wel weet dat er water werd gevuld tot de nok. Het water overstroomde de vuldop. Er waren drie vuldoppen en die werden steeds nokkensvol gevuld”*. Er is geen enkele reden om te twifelen aan de waarachtigheid van hun eensluidende verklaringen.

De heren in kwestie droegen persoonlijk zorg voor de betrokken zoetwaterinname, wat ook bevestigd werd door de heren [...].

Deze Poolse bemanningsleden waren er bij hun ondervraging door de zeevaartpolitie van op de hoogte dat ze sedert het sinister niet meer op een verdere samenwerking met de rederij konden rekenen en ze hadden geen enkel motief om iets anders dan de waarheid te vertellen.

De zoetwaterfacturatie door de Milfordse havenautoriteiten gebeurde kennelijk niet aan de hand van nauwkeurig afgelezen meterstanden; de facturatie is ook niet vergezeld van betrouwbare meterstandregistraties. Dat met de factuur van weken na de waterafname een forfaitaire niet gemeten hoeveelheid werd aangerekend, is enkel het gevolg van het klaarblijkelijk nattevingerwerk waarmee enige tijd na de waterafname gefactureerd werd en die afdoende geïllustreerd werd door de facturatie een andere keer van maar liefst 32.400 liter, waar de tanks samen slechts 18.000 liter konden bevatten. Mevrouw Durney die door de haven met administratieve taken gelast was heeft uiteindelijk ook erkend dat zij geen steekhoudende commentaar op de werkelijke afname kon geven [...].

30. Gelet op het voorgaande, moet worden besloten dat er geen enkele indicatie van een opzettelijke daad of nalatigheid van de verzekerde (“wilfull misconduct”) stand houdt; het hof treft geen enkele steekhoudende indicatie van opzet aan. Ten overvloede merkt het hof op dat het schip een goede naam had bij de havenautoriteit [...].

31. Verder suggereren appellanten dat de indringing van zeewater het gevolg kan zijn van de versleten staat van het schip of één van de sloopsonderdelen, die van dekking is uitgesloten.

Reeds in de bijzondere voorwaarden werd bepaald dat de waarborg “*alle schaden*” omvat, “*welke ook de oorzaak is, met uitsluiting nochtans van slijtage en vermoeidheid van materiaal*”. Hoewel taalkundig gezien deze in het Nederlands geredigeerde bijzondere polisvoorwaarde, de indruk wekt dat slijtage en materiaalmoetheid van dekking uitgesloten schaden zijn en niet van dekking uitgesloten oorzaken, lijkt er tussen partijen geen ernstige betwisting over te bestaan dat de clause zo zou moeten begrepen worden dat de schade veroorzaakt door de indringing van zeewater ingevolge slijtage of materiaalmoetheid van dekking is uitgesloten.

Deze uitsluiting moet in het licht gezien worden van sectie 55 (2) (c) Marine Insurance Act 1906 en ook samen gelezen worden met art. 6.2.1 ITCH.

De uitsluiting refereert aan de slechte staat van het schip of van scheepsonderdelen die aan de indringing van het zeewater ten grondslag ligt. Het louter gegeven dat het schip en zijn onderdelen gebruikssporen kent, is onvoldoende om tot uitsluiting te besluiten.

32. M.b.t. de zeewaardige en zelfs ronduit goede staat van het schip liggen tal van bewijsstukken voor. Het schip werd volledig en vakkundig herbouwd in 1999 [...]. Vervolgens werd het schip regelmatig onderhouden, waarbij tal van prestaties werden verricht door gespecialiseerde technici en door de bemanning zelf [...].

Begin 2007 werd het schip voor onderhoudswerken droog gezet bij [...] te Zeebrugge. Er werden twee dagen lang onderhouds- en herstellingswerkzaamheden aan uitgevoerd, waarna het schip grondig gekeurd werd door de Belgische Zeevaartinspectie. Op 2.2.2007 werd dan na inspectie van de staat van het schip op dat ogenblik, door de gemachtigde en met de scheepvaartcontrole belaste ingenieur van de Federale Overheidsdienst Mobiliteit en Vervoer, dienst Maritiem Vervoer, een certificaat van deugdelijkheid voor het betrokken vissersvaartuig uitgereikt [...]. Het vaartuig voldeed aan alle voorschriften, waaronder diegene die bedoeld werden in Richtlijn 97/70/EG. De talrijke toetsingscriteria die in het kader van de uitreiking van zulk een certificaat worden gehanteerd, ook inzake waterdichtheid, zijn appellanten perfect gekend.

Op 7.2.2007 werd een nieuwe meetbrief uitgereikt (stuk 72 dossier geïntimeerde) en op 7.5.2007 werd vervolgens zeebrief nr. [...] uitgereikt.

Het schip was dus zeer korte tijd voor het sinister grondig onderhouden, hersteld, geïnspecteerd en goed bevonden.

Ook de scheepsagent te Milford liet zich positief uit over de staat van het schip, dat vrij was van zichtbare gebreken en een goede naam had te Milford. Bij zijn controlegang door het schip, net voor afvaart, werd trouwens ook door hem nergens water opgemerkt [...].

De objectieve gegevens van het dossier wijzen op een ronduit goede staat van het schip, dat onmiskenbaar zeewaardig was en niet het geringste spoor vertoonde van een staat van slijtage die een plotse indringing van zeewater kon veroorzaken.

De verwijzing door appellanten naar het niet vervangen zijn van de wierpotten bij de verbouwing in 1999 is volkomen ondoeltreffend. Er is niet de geringste indicatie dat de wierpotten versleten zouden geweest zijn, dat de gietijzeren deksels breuken zouden vertoond hebben of dat een schroefdraad dermate zou zijn weggesleten dat deze het sinister kon veroorzaken. Zelfs de dichtingen van de wierpotdeksels waren voor de afvaart nog op hun staat gecontroleerd.

De loutere aanwezigheid van gebruikssporen heeft geen uitstaans met de in de polis genoemde en van dekking uitgesloten schade door slijtage.

Het hof sluit in deze omstandigheden een slechte staat van het schip of de staat van slijtage van scheepsonderdelen (met inbegrip van materiaalmoetheid) uit als een redelijkerwijze aan te nemen "proximate cause" van de indringing van het zeewater die uiteindelijk tot het zinken van de A. heeft geleid. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat het sinister door de van dekking uitgesloten slijtage veroorzaakt werd; zulk een oorzaak kan niet als "proximate cause" worden aangemerkt.

33. Alle voorgaande elementen in acht genomen, kan het hof na zorgvuldige analyse van alle overtuigingsstukken van partijen en na afweging van alle redelijkerwijze denkbare determinerende oorzaken, het verlies van de A. door de plotse indringing van zeewater in de machinekamer, slechts toeschrijven aan een "peril of the sea" of zeefortuin in de zin van art. 6.1.1 ITCH.

De opening van ca. 13 cm² waarlangs het zeewater in de machinekamer kon stromen is duidelijk zeer plots en accidenteel ontstaan in het schip dat net voordien na grondige inspectie als volkomen zeewaardig werd gekeurd. Zeefortuin en niets anders dan zeefortuin was zoals door deductie na grondige studie van de bewijsstukken aan het licht werd gebracht, de determinerende oorzaak van dat sinister, wat impliceert dat appellanten in principe tot vergoeding gehouden zijn.

34. Appellanten werpen op dat zij hoe dan ook niet tot vergoeding zouden moeten overgaan, omdat geïntimeerde bepaalde contractuele verplichtingen als verzekerde niet zou hebben nageleefd.

Niet alleen laten zij na om dat standpunt juridisch naar Engels recht te onderbouwen, maar bovendien blijken ook de ingeroepen wanprestaties onbestaande te zijn.

Appellanten blijken geïntimeerde te verwijten dat zij - na confrontatie met de door de verzekeringsinspecteurs [...] gehanteerde onderzoeksmethode die er kennelijk op was gericht om zoveel mogelijk argumenten ten gunste van de verzekeraars te vinden en met de onderzoeksverrichtingen bij TNO te Delft - te rade zijn gegaan bij Kapt. [...], en nagelaten hebben de in de polis voorziene procedure tot aanstelling van een als derdenbeslissers op te treden gerechtsdeskundige in gang te zetten.

Appellanten zijn het er wel mee eens dat de bedoelde bindende derdenbeslissing door een gerechtsdeskundige enkel betrekking kon hebben op specifieke technische vragen [...], en dat partijen bij contractsluiting helemaal geen buitengerechtelijke beslechting van het ganse geschil beoogden [...].

Onmiddellijk werd door appellanten zelf een eenzijdig onderzoek gestart zonder de in de betrokken clause beschreven procedure in gang te zetten hoewel appellanten zich kennelijk beschouwden als de meest gereede partij om een onderzoek te voeren. Dhr. M. werd zelfs al eenzijdig door appellanten als deskundige aangesteld met de opdracht om de oorzaak van het sinister te onderzoeken, op een ogenblik dat de gebroeders nog volop in de weer waren met hun poging om het schip te redden. Noch voor zijn aanstelling werd door appellanten de in de polis voorziene procedure gevolgd, noch voor de aanstelling van [...], noch voor de opdracht aan TNO. In dit kader weze overigens opgemerkt dat er geen verslag voorligt waarin dhr. M. een advies geeft over de oorzaak van de teloorgang van het schip, terwijl hij onmiskenbaar eenzijdig door appellanten was gelast om hen daarover te adviseren, doch dit terzijde.

Het hof ziet niet in waarom geïntimeerde, geconfronteerd met de vooringenomen tenen van het eenzijdig onderzoek dat op initiatief van appellanten werd gevoerd, op haar beurt geen technisch raadsman onder de arm had mogen nemen en dan wel een procedure had moeten volgen die appellanten zelf niet nodig vonden.

De vraag of het Kapt. [...] als oud-deken van de Nautische Commissie was toegestaan eenzijdige deskundigenopdrachten aan te nemen, is in het kader van de huidige procedure volkomen irrelevant.

Uit het dossier blijkt dat er enkel m.b.t. het technisch onderzoek te Delft uiteindelijk tussen partijen een discussie was ontstaan over de vraag of het onderzoeksresultaat van TNO als bindend moest worden aangemerkt. Appellanten wilden dat onderzoek zo spoedig mogelijk doorvoeren, en beschouwden zich dus als de meest gereede partij voor zulk een onderzoek. Toen geïntimeerde meldde het resultaat van TNO niet als bindend te zullen aanvaarden, was het aan appellanten zelf om de in de polis voorziene procedure in gang te zetten, wat zij niet nodig hebben gevonden. Zij zijn dan ook niet goed geplaatst om dan nu hun eigen passiviteit aan geïntimeerde te verwijten.

Overigens had dit alles geen verschil gemaakt. Zelfs wanneer onbetwistbaar vaststaat dat een gelijkaardig manueel gesloten wierpotdeksel bij laboratoriumproef niet verder opent bij gedurende een half uur gesimuleerde trillingen, en dit de bevinding is van de derdenbeslisser, doet dit niets af aan de mogelijkheid van het hof om aan de hand van de elementen van het dossier vast te stellen dat afdoende bewezen is dat de waterindringing voortvloeit uit “perils of the sea(s)”.

Maar zelfs indien toch aangenomen zou worden dat geïntimeerde de meest gereede partij was om een als derdenbeslisser op te treden gerechtsdeskundige aan te stellen, dan wordt niet ingezien hoe of waarom de afwezigheid van het bedoelde initiatief op procedurevlak dan naar Engels recht een door geïntimeerde begane “breach of contract” (contractbreuk) zou kunnen impliceren met bevrijding van de verzekeraars voor gevolg. Appellanten beperken zich ertoe te verwijzen naar het Belgisch juridisch concept ‘rechtsmisbruik’. Zelfs indien deze beoordeling naar Belgisch recht had moeten gebeuren, wat niet het geval is, zou het hof er alleen maar toe kunnen besluiten dat het door appellanten ingeroepen rechtsmisbruik niet kan worden vastgesteld.

Het hof stelt alleszins vast dat appellanten die dit niet naar Engels recht onderbouwen, de ingeroepen wanprestatie van geïntimeerde niet aantonen, net zomin als rechtsmisbruik.

35. Gelet op het voorgaande, zijn appellanten ertoe gehouden geïntimeerde conform de polisbepalingen te vergoeden voor het verzekerd verlies. Dit impliceert meteen dat niet verder moet worden ingegaan op de in ondergeschikte orde geformuleerde eis van geïntimeerde tot veroordeling van appellanten tot betaling van een schadevergoeding wegens hun foutief/nalatig optreden bij de reddingsactie van het vaartuig.

36. Geïntimeerde vordert dat de verzekeraars veroordeeld zouden worden tot betaling van 2.000.000,- EUR in hoofdsom, te vermeerderen met de verwijlrente sedert 12.7.2007 en de gerechtelijke rente.

Er werd m.b.t. de gevorderde hoofdsom geen enkel cijfermatig verweer gevoerd in de conclusie die voor appellanten ter griffie werd neergelegd op 22.5.2013, maar ook niet m.b.t. de ingangsdatum van de gevorderde rente.

Hoewel het hof gelet op art. 748bis Ger.W. niet eens hoeft na te gaan of er in de syntheseconclusie voor het tussenarrest cijfermatig verweer werd gevoerd, stelt het vast dat ook in de conclusie die ter griffie was neergelegd op 15.9.2011 ter zake geen enkel cijfermatig verweer werd gevoerd (wat aangeeft dat appellanten zelf de aftrek van 7.500,- EUR eigen risico bij averij niet van toepassing achten), zodat de gevorderde hoofdsom wordt toegekend zoals ze werd gevorderd.

Waar geïntimeerde niet specificeert op welke rentevoet zij aanspraak maakt gaat het hof ervan uit dat zij de rente vordert aan de gewone wettelijke rentevoet, een rentevoet die de Engelse rentevoet bij betalingsachterstand (zie Late Payment of Commercial Debts (Interest) Act 1998 of de Engelse Wet betalingsachterstand van 1998, zoals nadien gewijzigd) niet overschrijdt.

37. Daarnaast maakt geïntimeerde aanspraak op een schadevergoeding van 150.000,- EUR ter vergoeding van de schade veroorzaakt door de vertraging in de betaling vanwege de verzekeraars.

Appellanten argumenteren dat de schade waaraan geïntimeerde refereert volledig vergoed wordt door de toekenning van verwijlinteresten en gerechtelijke interesten, zodat dat onderdeel van de eis moet worden afgewezen.

Het hof stelt met appellanten vast dat geïntimeerde nalaat de gegrondheid van die eis aan te tonen; uit niets blijkt de gegrondheid van zulk een naar Engels recht te beoordelen vordering.

38. Overeenkomstig art. 1017 Ger.W. zijn de gerechtskosten ten laste van de in het ongelijk gestelde partij. Appellanten worden gelet op het voorgaande aangemerkt als de in het ongelijk gestelde partij, dit voor elk van beide aanleggen. Het feit dat de vordering van geïntimeerde in hoger beroep in de voornoemde mate werd toegewezen bij toepassing van een ander rechtsstelsel, is geen reden om appellanten, wier verweer grotendeels onterecht is gebleken, als de in het gelijk gestelde partij te beschouwen.

Overeenkomstig art. 2 KB 26.10.2006 bedraagt de basisrechtspleging 15.000,- EUR en sedert 1.3.2011 de som van 16.500,- EUR.

Met verwijzing naar de grote complexiteit van het dossier, reden die uitdrukkelijk voorzien is in art. 1022 Ger.W. om van het basisbedrag af te wijken, vordert geïntimeerde het maximumbedrag van 33.000,- EUR.

De bijzondere complexiteit van het dossier rechtvaardigt inderdaad de toekenning van een hogere som dan het basisbedrag. Het hof bepaalt de rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg op 25.000,- EUR en de rechtsplegingsvergoeding hoger beroep rekening houdend met art. 8 van voornoemd KB op 27.500,- EUR.

Bijkomend wordt in het kader van de opgave van de door de rechter overeenkomstig art. 1017 Ger.W. te vereffenen gerechtskosten aanspraak gemaakt op 4.000,- Britse Pond, het ereloon van Prof. [...]. Het ereloon van een eenzijdig aangestelde rechtsdeskundige is geen van de door art. 1018 Ger.W. opgesomde gerechtskosten die in uitvoering van art. 1017 Ger.W. ten laste van de in het ongelijk gestelde partij kunnen gelegd worden. Bij de bepaling van de hoogte van de rechtsplegingsvergoeding werd anderzijds al rekening gehouden met de complexiteit van de zaak die mede het gevolg is van de toepassing van een vreemd rechtsstelsel.

Beslissing

Het hof beslist op tegenspraak.

Het tussenarrest van 20.2.2012 waarbij het bestreden vonnis reeds hervormd werd verder uitwerkend, verklaart het hof het hoger beroep slechts in de navolgende beperkte mate gegrond.

Opnieuw recht sprekend, wordt de vordering van B. in vereffening, vertegenwoordigd door haar vereffenaars J. en P., toelaatbaar en in de volgende mate gegrond verklaard.

Het hof veroordeelt appellanten A., R., G., H., S. en C. - *elk voor het door hen onder de polis [...] onderschreven aandeel, nl. 25% voor A., 25% voor R., 15% voor G., 15% voor H., 12,50% voor S. en 7,50% voor C. - tot betaling, die slechts bevrijdend is in de mate ze wordt uitgevoerd in handen van de nv KBC Bank, Havenlaan 2 te 1000 Brussel, alleszins voor zover ze de schuldvordering van deze laatste*

op geïntimeerde niet overstijgt, aan B. in vereffening, van het bedrag van 2.000.000,- EUR, te vermeerderen met de verwijlrente sedert 12.7.2007 en de gerechtelijke rente, beide aan de gewone wettelijke rentevoet.

De kosten van de procedure worden, eveneens in verhouding tot het door hen onder de polis [...] onderschreven aandeel, ten laste gelegd van appellanten A., R., G., H., S. en C., en deze gerechtskosten worden als volgt vereffend in het voordeel van B. in vereffening:

- dagvaarding: 1.172,74 EUR
- rechtsplegingsvergoeding eerste aanleg: 25.000,- EUR
- rechtsplegingsvergoeding hoger beroep: 27.500,- EUR

De rechtspleging verliep in overeenstemming met de wet van 15 juni 1935.

Dit arrest werd uitgesproken in de openbare zitting van 04 november 2013 door

de heer P. De Baets	raadsheer- dd. voorzitter
de heer S. Berneman	raadsheer
de heer B. Bullynck	raadsheer
mevrouw M. Van Ammelen	griffier